ІСТОРІЯ СУЧАСНОСТІ

Небесний покровитель Києва повернувся після 43 років мандрів: у музеї показали барельєф Архистратига Михаїла, врятований з вогню

12:23 — 3 вересня 2025

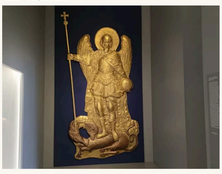

Ігор ОСИПЧУК, «ФАКТИ»

У Національному музеї історії України, де триває виставка «Скарби України. Символи державності», на якій вперше показано скарб, знайдений у 2020 році біля селища Городниця на Житомирщині місцевим жителем, відкрилася виставка «Хто як Бог?: образ Архистратига Михаїла в національній історії та культурі».

Центральний експонат — великих розмірів старовинний барельєф цього архангела, який в минулі століття прикрашав фасад будівлі Київського магістрату (ще цю установу міського самоврядування називали ратуша).

Ратуша знаходилась біля фонтану «Самсон», який існує й зараз. Фото з Вікіпедії

Тут варто нагадати, що магдебурзьке право в Києві запровадили наприкінці XV сторіччя, а зображення Архистратига (тобто головного командувача Небесного війська) Михаїла затвердили на гербі нашої столиці у XVII столітті. Будівля міської ратуші знаходилося на Подолі на нинішній Контрактовій площі. Спочатку ця споруда була дерев'яною. На жаль, вона неодноразово горіла під час пожеж, які періодично траплялися на Подолі. Нарешті в 1737 році побудували двоповерховий кам'яний магістрат. Фронтон на його фасаді був прикрашений статуєю богині правосуддя Феміди, а над нею розміщувався барельєф Архистратига Михаїла, який власне й представлено на виставці. Зауважимо, що понад два століття тому його врятували від вогню під час однієї з найбільш масштабних і катастрофічних пожеж в історії Києва, яка охопила Поділ влітку 1811 року. Тоді кам'яна ратуша згоріла, а от барельєф небесного покровителя Києва вдалося вберегти.

Зараз **Людмила Строкова обіймає посаду генерального директора Національного музею українського народного декоративного мистецтва України**.

В Національному музеї історії України Людмила Строкова очолювала один з найпомітніших його підрозділів - Музей історичних коштовностей (нині «Скарбниця»). Фото з архіву «ФАКТІВ»

- Але більшу частину своєї кар'єри — 44 роки — я працювала в Національному музеї історії України, — розповіла «ФАКТАМ» Людмила Володимирівна на відкритті виставки. — Нарешті через 43 роки барельєф Архистратига Михаїла повернули.

— Повернули? А де ж він знаходився понад 40 років?

- В Музеї історії Києва. Багато хто знає, що у 1982 році відзначали 1500-річчя столиці. До цього свята було багато чого побудовано і створено, в тому числі відкрито у Кловському палаці Музей історії Києва (він був заснований на декілька років раніше). Його експозицію старалися доповнити знаковими цінними експонатами з інших музеїв. Власне через це високого художнього рівня старовинний барельєф Архистратига Михаїла було передано, за наказом Міністерства культури, з Національно музею історії України в Музей історії Києва. Важливо, що цю передачу оформили не назавжди, а на «тимчасове експонування». Тому були підстави добиватися повернення реліквії. Через 43 роки це все ж вдалося. Як і раніше, барельєф Архистратига Михаїла розміщено на другому поверсі. Єдине що змінили — так це те, що поставили його в іншому місці.

Куратор виставки завідувач відділу Національного музею історії України Олександр Кучерук заявив з цього приводу: *«До певної міри ми присвятили цю виставку поверненню барельєфа Архистратига Михаїла з «далеких мандрів».*

Олександр Кучерук: «До певної міри ми присвятили цю виставку поверненню барельєфа Архистратига Михаїла з «далеких мандрів»

Ця фігура небесного покровителя Києва виготовлена з червоної міді. Вона має висоту два з половиною метри, важить 36 кілограмів. Над головою архистратига — золотий німб. Він (Михаїл) вдягнутий у візантійський стрій. В правій руці тримає спис, яким вражає нечисту силу в образі дракона. В лівій — щит з написом «Хто як Бог?»

- Ці слова він сказав під час бою з Сатаною, — пояснив на відкритті виставки **екзарх Вселенського патріарха архієпископ Михаїл**. *— Зверніть увагу, що ця фраза має на кінці знак запитання. Ми з вами знає відповідь на це питання — ніхто, окрім Бога.*

Напис на щиті Архистратига Михаїла. Фото Національного музею історії України

Куратор виставки Олександр Кучерук розповів, що її найдавнішими експонатами являються змійовики, які датуються XII-XIII століть (часи княжою Руси). Це обереги, на одному боці яких зображено Архистратига Михаїла, а на іншому — нечиста сила, від якої він захищає власника змійовика. А серед наймодерніших експонатів — фанерний щит одного з учасників Революції Гідності. На цьому щиті зображено Архистратига Михаїла.

Фанерний щит одного з учасників революції гідності з зображенням Архангела Михаїла. Фото автора

На честь 1700-річчя Першого Вселенського (Нікейського) собору в Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» пройшла виставка «Трійця Свята, слава Тобі!» Про її найцікавіші експонати «ФАКТАМ» розповіли куратор цієї виставки, завідувачка сектором лаврського заповідника Інна Івакіна та її колега Галина Листопад.

На фото у заголовку: барельєф Архистратига Михаїла, який у давні часи прикрашав фасад Київської ратуші на Подолі. Фото автора

Читайте нас у Facebook

5042

До змісту розділу

Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися

Поділитися | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

Водолієм — несподівані ідеї. Терезам — складні розмови. Овнам — конфлікти: гороскоп на вихідні

Вигідна пропозиція Близнюкам, дистанція для Раків та останній ривок Скорпіонів: гороскоп на 5 травня

Грошова допомога для людей з інвалідністю: кому виплатять 10 800 грн

Чи треба знімати плівку з сосисок перед варінням: відповідь виробників

ОСТАННІ НОВИНИ

- 20:00 Печена картопля в борошні: страва, яку ви точно ще не куштували
- 19:55 Водолієм — «Зірка» та надія на зміни, Дівам — «Відлюдник» і потреба в тиші: Таро-прогноз на 6 червня
- 19:54 Втрачена перемога команди Шарана та осічка «Кудрівки»: відеоогляди перших стикових матчів за місця в УПЛ
- 19:44 Кримський глухий кут: як вогневий контроль України ламає плани окупантів на півдні
- 19:18 «Ми попереджали»: у путіна озвучили нові претензії до США через війну в Україні
- 19:06 Одна популярна спеція може зіпсувати весь суп: про неї знають не всі
- 18:40 У ДБР розкрили масштаби

ПОПУЛЯРНЕ

1. Батько лишив Грушевському стільки грошей, що той побудував шестиповерховий будинок і училище: вийшла книга про українську інтелігенцію початку XX століття — 30 травня 2026 12:24
2. Вбивця мав з собою два зображення Петлюри, але спитав: «Ви Петлюра?» — і після стверджної відповіді почав стріляти: 100 років тому загинув лідер УНР — 25 травня 2026 12:25
3. «Тактика просочування малими групами вже не дає ворогу тих результатів, на які він сподівається»: командир полку безпілотних систем «Лава» — 22 травня 2026 12:24
4. «Артист в Україні — ніхто»: популярний співак та телеведучий ХАС про зміни під час великої війни — 24 травня 2026 13:24
5. «Ми заходили на позиції, які знищувалися в нуль»: зірка «Ти — космос» Володимир Кравчук про роки на фронті — 28 травня 2026 12:24

* Рейтинг формується за останні 7 днів

Погода 05.06.26, вечір

+23° Київ
вологість: 53% тиск: 747 мм
вітер: 2 мс, Південно-східний

Погода на 10 днів від sinoptik.ua

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ

- Вбивця мав з собою два зображення Петлюри, але спитав: «Ви Петлюра?» — і після стверджної відповіді почав стріляти: 100 років тому загинув лідер УНР — 25 травня 2026 12:25
- Священник сховав реліквію в ящику з вугіллям, але експедиція знала, де її шукати: в Києві презентували факсиміле Турівського Євангелія XI століття — 20 травня 2026 12:24
- Мазепа зустрічався з королем Швеції у селі, де сталося диво: у Києві відкрилася виставка, експонат якої має до цього причетність — 6 травня 2026 12:53
- Поки одні дискутували, як назвати український парламент, письменник і адвокат за рубль опублікували оголошення про створення Центральної Ради — 25 березня 2026 12:22
- Загинули в нерівному бою 224 воїни: в Києві показали реліквію, яка дивом збереглася після залеклої битви — 22 жовтня 2025 12:23

Новини партнерів

Мапа сайту

Новини | Україна | Політика | Гроші | Події
Світ | Пряма лінія | Блоги | Спорт | Футбол
Культура | Шоу-бізнес | Фігура дня | Суспільство | Стиль життя
Книга рецептів | Люди та звірі | Життєві історії | 25 років потому
Історія сучасності | Наука та технології | Клуб споживання | Запитайте у Фактів
Іменинники дня | Гороскоп | Курс валют | Фотофакти | Погода

Реклама | Передплата | Контакти | Приватання і співчуття | Правила користування сайтом fakty.ua

© 1997—2026 «Факти та коментарі»
Усі права на матеріали сайту охороняються у відповідності до законодавства України.
Матеріали під рубриками «На правах реклами», «Реклама», а також позначені символом ● публікуються у якості реклами та мають інформаційно-комерційний характер.